Заверен превод от английски език

CCPE (2011) Окончателен

Страсбург, 24 ноември 2011 г.

КОНСУЛТАТИВЕН СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ПРОКУРОРИ (КСЕП)

Становище № 6 на КСПЕ

ОТНОСНО ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ПРОКУРОРИТЕ И ЗАТВОРНИЧЕСКАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Одобрено от КСЕП на неговото 6-то пленарно заседание

(Страсбург, 24-25 ноември 2011 г.)

I. Въведение

1. Консултативният съвет на европейските прокурори (КСЕП) е създаден от Комитета на министрите на Съвета на Европа през 2005 г. със задачата да предоставя становища по въпроси, свързани с функционирането на прокурорските служби и да насърчава ефективното изпълнение на Препоръка Rec(2000)19 на Комитета на министрите към държавите членки за ролята на прокуратурата в системата на наказателното правосъдие.

2. Комитетът на министрите възложи на КСЕП[1] през 2011 г. да проучи въпросите за връзката между прокурорите и затворническата администрация в светлината на Препоръка Rec(2006)2 на Комитета на министрите към държавите членки относно Европейските правила за затворите.

3. КСЕП състави това Становище след получените от държавите членки 25 отговора на въпросника[2]. То явно показва, че взаимоотношенията между прокурорите и затворническата администрация се различават основно по своите цели, съдържание и структура, от липса на взаимодействие до доста подробно и структурирано такова, понякога контролирано от прокурорската служба. Историята на правото, националната

култура и събитията в рамките на различните правосъдни институции обясняват настоящото разнообразие.

Обхват на Становището

4. Всички разпоредби на това Становище се отнасят до държавите, в които прокурорите имат специфична роля по отношение на пенитенциарните въпроси. В държавите, в които прокурорите нямат такива правомощия, друг орган следва да е винаги в състояние да защити правата на лицата, които са лишени от свобода.

5. Това Становище се отнася за отношенията между прокурорите и институциите, отговарящи за „лицата, които са с постановена от съдебен орган мярка за неотклонение или са лишени от свобода в следствие на осъдителна присъда" по смисъла на Препоръка Rec(2006)2.

Цел на Становището

6. Ограничаването на лица, които са лишени от свобода, винаги ще носи риска, в една затворена единица, от нарушаване на техните основни човешки права.

7. КСЕП се стреми да определи насоки по отношение на прокурорите при упражняването на техните задължения спрямо лица, лишени от свобода, и по-специално:

- да определи сферите на дейност, които включват надзор на условията на задържане, като се гарантира спазването на закона и правата на човека както и като се насърчи подобряването на затворниците и реинтегрирането им в обществото при най-добрите възможни условия;
- да увеличи информираността на всички съответни органи, включително членовете на прокурорските служби, относно условията, при които се държат задържаните лица, за да могат ефективно да изпълняват ролята, която им е възложена от националното законодателство по въпроса;
- да подчертае основните принципи и някои конкретни мерки, определени в Препоръка Rec(2006)2, за да повиши информираността и да улесни спазването на тези принципи от всички засегнати органи.

Общи принципи

8. Необходимо е във всяка държава, подчиняваща се на върховенството на закона, да се установи добре координирана система на разделение на властите, механизми за изпълнение и контрол по отношение на лишаването от свобода, налагано от държавата. Това означава, че следва да има подходящи механизми за наблюдение и контрол и в контекста на задържането под стража, и в контекста на осъдителните присъди.

9. В това отношение всички държави членки трябва да създадат безпристрастен, обективен и професионален орган за периодично и структурирано наблюдение и контрол на изпълнението на лишаването на свобода. В някои държави членки, това може да бъде реализирано чрез възлагането на прокурорите на всички правомощия, необходими за

упражняването на тези задачи по най-ефективен начин. В други държави тези задачи могат да бъдат изпълнявани от други съдебни инстанции или независими органи извън затворническата администрация.

10. Поради това трябва да бъде обърнато специално внимание на целите и задачите на наказателните институции и на функциите и правомощията на прокурорските служби, където те имат такава роля, по отношение на законността на изпълнението на наказанията и съблюдаването на правата и основните свободи на лицата, които изтърпяват своите осъдителни присъди и които са държани под стажа.

11. Прокурорите, когато изпълняват или разпореждат изпълнението на осъдителна присъда или когато извършват задържане под стража, за което е взето решение от компетентен орган, имат пряко отношение към лишаването от свобода на отделното лице. В рамките на тези дейности, прокурорите трябва винаги да се водят от принципите на законност, безпристрастност и независимост от неправомерни въздействия. При изпълнението на своите функции те трябва да избягват всякаква дискриминация на каквато и да е основа като пол, раса, цвят, език, религия, сексуална ориентация, политическо или друго становище, национален или социален произход, принадлежност към етническо малцинство, имуществен статус, принадлежност към определена класа или друг статус (принцип на недискриминация).

Референтни инструменти

12. Що се отнася до условията на задържане, КСЕП подчертава важността на препратките към Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ) и практиката на Европейския съд по правата на човека (Съдът). А именно, КСЕП подчертава колко важно е да се съблюдава член 3 от ЕКПЧ, който предвижда забрана за изтезания[3] и нечовешко и унизително отношение[4], Член 8 (право на зачитане на личния и семейния живот)[5] и член 13 (право на ефективни правни средства за защита)[6].

13. КСЕП взе по-специално под внимание Препоръки Rec(2000)19 относно ролята на прокуратурата в системата на наказателното правосъдие и Rec(2006)2 относно Европейските правила за затворите, която изброява правилата, които се прилагат, когато една държава членка задържа дадено лице под стража (основни принципи, условия на лишаване от свобода, здраве, ред, управление и персонал, проверка и наблюдение, задържани под стража обвиняеми, осъдени затворници), и други инструменти на Съвета на Европа[7].

14. Освен това КСЕП взе предвид относимите документи на Организацията на обединените нации[8], както и някои други международни правни инструменти[9].

II. Ролята на прокурорите

A. Задържане под стража

15. Задържането под стража по наказателни дела винаги трябва да бъде съобразено с разумни основания, предвидени от закона, и да е в съответствие с изискванията на ЕКПЧ и съответната практика на Съда.

16. В държави, в които прокурорите имат роля по пенитенциарните въпроси, те следва да могат да:

- осъществяват надзор върху спазването от разследващите органи на правата на задържаното лице, които са предвидени от ЕКПЧ и от националното право (напр. правото на информация за причините за задържане, правото да уведоми родините за своето задържане, правото на защита, включително правото да има адвокат и т.н..), предприемат стъпки за прекратяване на нарушенията на тези права и също така могат да подвеждат под отговорност лица, които са виновни за такива нарушения;
- предприемат подходящи стъпки за незабавно освобождаване на задържано лице, когато условията за лишаване от свобода не са изпълнени (напр. когато задържането под стража е без заповед или когато се считат за достатъчни мерки, които включват по-малко вмешателство);
- контролират законността на изпълнението на досъдебното задържане под стража, постановено от съдия.

Б. Изпълнение на присъди

17. Изпълнението на присъда за лишаване от свобода води до лишаване на лицето от едно основно право: правото на свобода.

18. Това последствие дава основание за предприемането на мерки, включително от прокурорите, когато те имат такава роля, които да гарантират, че:

- присъдата се изпълнява за период от време, който не е все още погасен по давност, след окончателно осъждане от безпристрастен и независим съдебен орган;
- естеството и/или продължителността на присъдата е/са прецизно определено/и в съответствие с взетото решение;
- основанията за присъдата и нейните условия са доведени до вниманието на осъденото лице.

19. Преди изпълнението на осъдителната присъда е важно орган, независим от съответната затворническа администрация, да гарантира законността на това изпълнение.

20. Органите, компетентни да изпълнят осъдителна присъда, трябва:
- специално да се уверят, както че са налице законовите условия за изпълнение на осъдителна присъда, така и че присъдата се изпълнява по начин, който зачита човешкото достойнство. Освен ако възникнат специални обстоятелства в случай на неотложност (рискове от бягство или поради съображения за сигурност), те следва да гарантират бърз отговор на всички въпроси на затворника, неговите адвокати или затворническата

администрация по отношение на изпълнението на присъдата и да предоставят всякакви документи, за да обосноват позицията му;

- да обработят и прехвърлят на компетентния орган незабавно всяка претенция, която може да засегне изпълнението на присъдата (например, молба за помилване, молба за освобождаване).

21. В зависимост от националните правни системи, прокурорите могат да играят важна роля в процеса на условно освобождаване на извършителите както на реинтеграцията им в обществото.

B. Режим на задържане

22. Въпреки че Европейските правила за затворите не посочват ролята и позицията нито на прокурорите нито на някой друг контролен орган в контекста на задържане, прокурорите, когато имат такава роля, следва стриктно да надзирават изпълнението на националните закони по приложението на тези Правила. От особено голямо значение е те, в рамките на своята компетентност, да осигурят пълната и ефективна защита на правата на задържаните лица, за да позволят последователно прилагане на правата и свободите на човека в рамките на затворите.

23. Задържането трябва да е съобразено с достойнството на лицата, които са лишени от свобода, и да ограничава отрицателното въздействие на задържането, като същевременно защитава обществото.

24. Ако прокурорите имат отговорности да надзирават спазването на нормативната уредба в местата за задържане, те следва да имат правото да:

- инспектират редовно местата за задържане по всяка време,
- имат достъп до и да задържат документи, преписки, писмени заповеди и решения на затворническата администрация,
- се срещата свободно с лишените от свобода лица без присъствие на други лица,
- искат съответни обяснения от служители на съответното място за задържане,
- проверяват законността на процедурите и решенията, издадени от образователните органи по отношение на институционалната грижа или учебно-възпитателните мерки, или заповеди и решения на Затворническата администрация във връзка със задържането в досъдебното производство или осъдителната присъда,
- разпореждат да се осигурява спазване на приложимите правни разпоредби по отношение на съответното задържане,
- предприемат необходимите стъпки за незабавното освобождаване на дадено лице, при условие че за задържането няма заповед.

25. В случай на каквото и да е нарушение на нормативната уредба в рамките на процеса на задържане, прокурорите, когато имат такава роля, следва да реагират, като изискват строго спазване на приложимите законови разпоредби, независимо от факта, че е възможно да бъдат извършени допълнителни разходи. Когато е уместно, прокурорите образуват дисциплинарно или наказателно производство срещу отговорните сред персонала на затвора.

Г. Реакции на престъпленията, извършвани в затворите (наказателни и дисциплинарни въпроси)

26. КСЕП припомня, че прокурорите са „обществени органи на властта, които от името на обществото и в обществен интерес осигуряват приложението на закона там, където нарушаването на закона води до наказателна санкция, вземайки под внимание както правата на отделната личност, така и необходимата ефективност на системата на наказателното правосъдие"[10]. Държавите следва да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че прокурорите могат да изпълняват своите задължения по отношение на всички места за лишаване от свобода.

27. Лицата, които са лишени от свобода, живеят в определени взаимоотношения на подчиненост и уязвимост. Поради тази ситуация е от особено значение местата за лишаване от свобода бъдат защитени от нарушения на наказателното право и основните правила по отношение на правата и свободите на човека.

28. Като инструмент за превенция на престъпността в рамките на затворите, всички престъпления, извършени в тези места, следва да се разглеждат с особено внимание.

29. В обществен интерес е прокурорите, когато имат такива правомощия, да образуват надлежно разследване, когато е било извършено престъпление, по-специално в случаи на корупция или неоснователен натиск върху задържаното лице, или в случаи на нарушения на правата на човека, извършени от служители на мястото за задържане.

30. Във всички случаи на нарушение на закона в затворите, държавите членки следва да предприемат надлежни мерки, за да гарантират получаването от разследващите органи на цялата необходима информация, за да проведат, ръководят или надзират разследването, за да бъде взето решение дали да се образува или продължи наказателно преследване пред съда.

Е. Затворническа администрация

31. В държавите, в които прокурорите имат роля по пенитенциарните въпроси, те следва да:

- вземат предвид актовете на Съвета на Европа, включително препоръките на Европейския комитет за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унизително отнасяне или наказание (КПИ) и, по-специално, по отношение на условията на задържане[11]. Когато прокурорите забележат неспазване на тези препоръки, те могат да сезират с този въпрос компетентните органи. Когато е уместно, Главният прокурор, например, при представянето на годишния си доклад пред парламента или при друго подобно събитие, може да предложи подходящи мерки за осигуряване на спазването на тези препоръки;
- осигурят върховенството на закона от два различни аспекта. От една страна, те трябва да осигурят правата на задържаните лица, така че в тяхната специална позиция те следва да не понасят по-голяма вреда от предписаната от закона; от друга страна, те трябва да

осигурят защитата на обществото, като гарантират изпълнението на осъдителната присъда в пълно съответствие със закона;

- осигурят ефективна защита, тъй като имат достъп до местата за задържане, могат да ги посещават редовно и да действат непосредствено, като се ползват с подходящи средства и специфичен опит.

III. Заключения

32. Независимо каква система е въведено във всяка държава членка на Съвета на Европа, съблюдаването на правата на човека в местата за задържане следва да бъде съществена грижа на прокурорите, които трябва да осигурят спазването на закона и основните принципи, заявени в ЕКПЧ.

33. КСЕП отбеляза, че в редица европейски държави прокурорите играят важна роля в изпълнението на присъдите и в надзора на законността на задържанията под стража и на битовите условия на задържаните в затворите лица. В други държави обаче прокурорите нямат правомощия по пенитенциарните въпроси, като тази роля е възложена на други органи, които следва винаги да са в състояние да защитят правата на лишените от свобода лица.

34. КСЕП счита, че е необходимо пенитенциарните заведения да разполагат с достатъчни ресурси – материални и човешки – за да осигурят адекватни условия на задържане, както и благоприятни условия за ресоциализация на извършителите.

35. Следните заключения са направени по отношение на държавите членки, в които прокурорите имат роля по отношение затвори, свързани със затворите:

- Прокурорите, ангажирани в тази сфера на дейности, следва да разполагат с необходимите финансови и човешки ресурси, за да изпълняват адекватно своите задължения;
- В зависимост от работната натовареност, се препоръчва прокурорските служби да разполагат със специализирани звена в своята организационна структура, които да работят със затворническата администрация;
- Когато е необходимо, следва да се издават насоки, обобщаващи най-добри практики и препоръки, насочени към хармонизиране, в рамките на всяка система, на общите или специфичните подходи към дейностите на прокурорите във връзка със затворническата администрация;
- Държавите членки или прокурорските служби следва да разработят специално обучение на прокурорите, ангажирани в дейностите, свързани със затворническата администрация;
- При изпълнението на своите задължения, прокурорите следва да установят и разработят, където е уместно, сътрудничество или връзки с омбудсмана или подобни на омбудсмана институции, органи, свързани с реабилитацията и реинтеграцията, както и с представители на гражданското общество, включително заинтересувани неправителствени организации.

36. КСЕП счита, че всички компетентни органи, включително прокурорите, следва да предприемат всички необходими стъпки за подобряването на положението на задържаните лица и за улесняване на реинтеграцията им в обществото.

37. Държавите членки следва да гарантират, че надлежните органи, компетентни да изпълняват присъдите, трябва да осигурят спазването на всички законови изисквания по отношение на изпълнението им, като напълно зачитат човешкото достойнство и гарантират наблюдението на правата и условията на задържаните лица.

38. Държавите членки трябва да гарантират провеждането на надлежно разследване по отношение на отправените твърдения за извършването на престъпления във връзка с нарушенията на законовите разпоредби по време на задържането.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Описание на различните правни системи и различните компетенции на прокуратурата в сферата на пенитенциарните въпроси (анализ на отговорите на въпросника)

1. В почти половината от 25-те държави членки, отговорили на съответния въпросник, надзорът над пенитенциарните заведения е част от функциите на прокурорския служби. Същевременно, в много държави прокурорите имат ограничени правомощия за защита на правата на лицата, които се държат в местата за лишаване от свобода.

2. Сферата на компетентност на прокурорите в съответните държави се различава значително: като започнем от повсеместен надзор над пенитенциарните заведения до липса на контролни правомощия по отношение на лишаването на от свобода или задържането под стража. С оглед на горното, държавите членки могат да бъдат разделени на три основни групи: 1) тези, в които прокурорските служби надзират пенитенциарните заведения; 2) тези, в които прокурорите имат ограничени правомощия да контролират местата за лишаване от свобода и задържане под стража; 3) тези, в които прокурорските служби нямат никакви права в горепосочената сфера.

3. В държавите, в които прокурорите имат пълни правомощия по отношение на надзора над изпълнението на законите от администрациите на пенитенциарните заведения и местата за задържане по стража, арест, досъдебно задържане, в местата за лишаване от свобода и други органи, които изпълняват наказания и принудителни мерки, те също съблюдават правата и задълженията на задържаните лица, арестантите, осъдените и лицата, подложени на принудителни мерки.

4. За да установят и прекратят нарушенията на закона по отношение на лицата, които изтърпяват своята присъда под формата на лишаване от свобода или които са своевременно задържани под стража, прокурорите в някои държави имат доста широки правомощия: да провеждат независими проверки на пенитенциарни заведения; да изискват от администрацията да създава условия, които гарантират спазването на правата на задържаните лица, арестуваните лица, осъдените и лицата, които са подложени на принудителни мерки; да проверяват съответствието на заповедите, регулациите, решенията на администрацията на пенитенциарните заведения с националното право.

5. Законодателството на някои държави членки изисква прокурорите да провеждат редовни проверки на пенитенциарните заведения. Честотата на тези проверки е различна в различните държави, като варира от ежедневни посещения до едно посещение на тримесечие. Някои държави не регулират броя на проверките и тези държави се ограничават само с препоръка до прокурорите евентуално да проведат проверка. Тази проверка може да доведе до доклад, кратък официален доклад (справка) или подаване на молба (подаване) за констатираните нарушения, които се изпращат на директора на проверяваната институция и, ако е необходимо, на съответния компетентен орган.

6. В много държави основното решение за осигуряване на законността е да се предостави право на прокурора да посещава местата за лишаване от свобода и задържане под стража във всеки един момент. В хода на тези посещения, прокурорите имат възможност да се запознаят с документите, да проверяват условията на задържане на лицата и да общуват с осъдените свободно и поверително.

7. В повечето държави честотата на проверките на условията на лишаване от свобода се определя от закона и тази честота варира от ежеседмичен контрол до планирани посещения четири пъти годишно в различните държавни. В други държави прокурорите имат задължение да извършват редовно индивидуални срещи с осъдените лица. В същото време, оплакването на осъдените лица или задържаните лица относно условията на лишаване от свобода в повечето държави се счита за основание за образуване на ad hoc проверка на съответната пенитенциарна институция. И в една трета група държави причината за среща е претенция или изявление на осъдените. Предметът на заявленията от осъдените до прокурорите може да бъде претенции за нарушение на техните права като задържани лица, но исканията могат да бъдат и от друго естество, например, прехвърлянето на осъдените в друг затвор, за да се гарантира тяхната сигурност.

8. В държавите, които предоставят на прокурорите ограничени правомощия в сферата на контрола върху пенитенциарните заведения, възможността за сътрудничество на осъденото лице с прокурора не е изключена. В тези държави, лицето, подало такова заявление, често е осъденото лице или задържаното лице; то подава своите претенции за жестоко отношение или някакво друго нарушение на правата на човека пред прокурора. По правило, липсата на законодателна уредба на тези събрания не изключва правото на прокурора да общува поверително с осъденото лице, ако е необходимо.

9. При установяване на фактите по нарушенията на правата на човека, почти във всички отговорили държави, където прокурорската служба осъществява надзора върху местата за лишаване от свобода и задържане под стража, прокурорите могат да искат обяснения от длъжностни лица, да спират изпълнението на незаконни заповеди и решенията на администрацията, да отменят санкции, които са били приложени спрямо задържаните лица в нарушение на закона. В много държави, където прокурорските служби имат широки правомощия, прокурорите имат право незабавно да освободят всяко лице, което е било задържано без правно основание в институциите, които изпълняват наказание, или което е било подложено на арест или досъдебно задържане под стража в нарушение на закона.

10. Нарушение на правата на човека по време на изтърпяването на присъда или досъдебно задържане под стража обосновава намеса на прокурора за прекратяването на това нарушение. Ефективността и характерът на намесата на прокурорите след действия на затворническата администрация могат да бъдат много различни в различните държави. В много държави нарушението на права на човека в местата за лишаване от свобода или задържане под стража дава на прокурорите правомощия да образуват независимо разследване, съобразно резултатите от което се взема решение да бъдат подведени виновните длъжностни лица под дисциплинарна, административна или наказателна отговорност. Следва да се отбележи, че възможността да се реагира на

случаите на нарушения на права на човека в пенитенциарните заведения се предоставя на прокурорите и в държави, в които няма повсеместен прокурорски надзор над местата за лишаване от свобода или задържане под стража.

11. В повечето държави членки, прокурорите нямат никакви правомощия независимо да подвеждат под дисциплинарна отговорност виновните длъжностни лица. Когато бъдат установени белезите на дисциплинарно нарушение в хода на разследването, прокурорите могат да подадат заявление към държавния орган, който е упълномощен да наложи съответната санкция на служителите на местата за лишаване от свобода и задържане под стража. Само в някои държави прокурорите имат правото да подвеждат под дисциплинарна отговорност виновните лица.

12. Прокурорите имат значително по-широки правомощия, когато бъдат установени белезите на подлежащо на наказателна санкция действие в пенитенциарната институция. В такава ситуация, в повечето държави, прокурорите имат правото да образуват наказателно дело и да проведат независимо разследване. Ако има случаи на внезапна смърт, престъпления, извършени срещу осъдените лица или от осъдените лица срещу някои други осъдени лица или срещу персонала на затвора, прокурорите трябва да се намесят. Законодателството в повечето държави предоставя на прокурорите право да провеждат независимо разследване или да прехвърлят наказателното дело на разследващите органи с право да надзират това разследване.

13. Когато фактите на нарушението на правата на човека на осъдените лица или на лицата, задържани под стража, от администрацията на институцията бъдат определени, тогава в някои държави се счита, че това е основание за прокурорите да заведат съдебно дело за обезщетение за вреди в рамките на гражданско съдебно производство.

14. В държавите, които предоставят на прокурорската служба правото да осъществява надзор над пенитенциарните заведения, прокурорите играят съществена роля в контрола на съответствието на условията на лишаване от свобода с международноправните стандарти и препоръките на Съвета на Европа.

15. В някои държави прокурорите имат допълнителни правомощия, например прокурорът взема решение за изчисляването на срока на лишаване от свобода в присъдата; участва в обсъждането на трансфера на осъденото лице; определя ограничения на битовите условия на осъдените, за да осигури сигурност; решава дали осъденото лице следва да има възможност да напусне пенитенциарните заведения в неотложен случай; кани лекари от съответни специалности, ако е необходимо да бъде прегледано лицето, което е лишено от свобода или задържано под стража. В редица държави, които дават на прокурорите ограничени правомощия в сферата на контрола върху пенитенциарните заведения, прокурорите имат право да разглеждат въпросите, за да определят условията на третиране на лицата, които са задържани под стража, включително равнището на изолация, да ограничат контактите и да използват средства за комуникация.

16. В няколко държави правомощията на прокурорите в сферата на контрола върху пенитенциарните заведения обхващат само местата, където са държани задържаните под стража лица и арестантите. В такъв случай прокурорите имат правомощия да проверят документите, потвърждаващи законността на досъдебното задържане, да посещават горепосочените институции по всяко време, свободно да общуват с държаните под стража лица. Освен това, в някои държави прокурорите имат право да приемат решения относно арест и задържане под стража и също така да участват във вземането на решения относно целесъобразността на прилагането на специални мерки спрямо лицата, които са изложени на риск поради своята роля в криминалните общности в хода на досъдебното задържане.

17. В повечето държави, макар да контролират законността на лишаването от свобода на лицата, прокурорите са независими в своите дейности от другите държавни органи. В почти всички държавите членки обаче прокуратурата е единна, централизирана система и прокурорите, които изпълняват своите правомощия, са подчинени на главния прокурор.

18. Някои прокурорски служби участват във вземането на решение за помилване. Много често, когато се провежда тази процедура, прокурорите изразяват своето становище по целесъобразността на помилването за осъденото лице. В редица държави правомощията на прокурорите включват и надзора върху законността на изпълнението на решенията за амнистия и помилване.

19. Голямо значение се отдава на дейностите на прокуратурата в сферата на вземането на решения относно условното освобождаване на осъдените лица от местата за лишаване от свобода. В тези случаи функцията на прокурора, по правило, не се ограничава само до молбата (искането) за условно освобождаване и изготвянето на справката за съда за възможността за условно освобождаване на съответното лице. В някои държави прокурорите могат да участват в заседанията на специална комисия и съдебни заседания за условно освобождаване и могат също така да контролират законността на това освобождаване.

20. Прокурорските служби на много държави членки имат правото да обжалват решения, които са приети по въпроси, касаещи изпълнението на осъдителната присъда. В хода на разглеждане на тези случаи прокурорите имат право да участват в съдебни заседания с възможност да представят материали, да внасят искания и т.н.

21. В някои държави прокурорските служби са в контакт с публични органи, които надзират и контролират спазването на правата на човека в местата за лишаване от свобода. Законите в редица държави уреждат въпросите на сътрудничеството на представителите на прокурорските служби с омбудсмана (по правата на човека). В повечето държави това сътрудничество има две измерения: първо, информацията, представена в докладите на омбудсмана, която може да служи като основание за провеждането на прокурорски проверки и, на второ място, резултатите от работата на прокурорите в техните усилия да отстранят нарушенията на правата на човека в местата за лишаване от свобода се представят на омбудсмана.

[1] 1099-то заседание на заместник министрите (23 ноември 2010 г.).

[2] Виж Приложението към това Становище, както и отговори на държавите членки на въпросника по същата тема на уебсайта на КСЕП: www.coe.int/ccpe.

[3] Виж, по-специално, Selmouni v. France (№ 25803/94), Aksoy v. Turkey (18 декември 1996 г.) и Aydın v. Turkey (25 септември 1997 г.).

[4] Виж, по-специално, (№ 54810/00), Olszewski v. Poland (13 ноември 2003 г.), Labita v. Italy (№ 26772/95), Кантирев срещу Русия (21 юни 2007 г.), Orchowski v. Poland (№ 17885/04) и Назаренко срещу Украйна (29 април 2003 г.).

[5] Виж, по-специално, Власов срещу Русия (12 юни 2008 г.), Ostrovar v. Moldova (13 септември 2005 г.) Enea v. Italy (17 септември 2009 г.).

[6] Виж, по-специално, Kaya v. Turkey (19 февруари 1998 г.) и Мелник срещу Украйна (28 март 2006 г.).

[7] Виж също Европейска конвенция за предотвратяване на изтезанията и нечовешкото или унизително отнасяне или наказание, Препоръки № R(89)12 относно образованието в затворите, № R(93)6 относно затворническите и криминологичните аспекти на контрола на инфекциозните болести, вкл. СПИН, и други проблеми на здравеопазването в затворите, № R(97)12 относно персонала, отговарящ за прилагането на санкции и наказания, № R(98)7 относно етичните и организационните аспекти на здравеопазването в затворите, № R(99)22 относно пренаселеността в затворите и увеличаване на броя на затворниците, Rec(2003)22 относно условното освобождаване (освобождаването под гаранция) и Rec(2003)23 относно управлението на затворниците с доживотна или друга дългосрочна присъда от администрациите на затворите.

[8] Виж, по-специално, Международния пакт за граждански и политически права (1966 г.), Минималните стандарти за третиране на лишените от свобода (1955 г.), Насоките за ролята на прокурорите (1990 г.), Правилата на ООН за защита на лишените от свобода непълнолетни (1990 г.).

[9] Виж, по-специално, Стандартите за професионална отговорност и изложение на основните права и задължения на прокурорите, приети от Международната асоциация на прокурорите през 2005 г.

[10] Виж параграф 1 от Препоръка Rec(2000)19 на Комитета на министрите към държавите членки за ролята на прокуратурата в системата на наказателното правосъдие.

[11] Съгласно Препоръка Rec(2006)2 (параграф 4), „Условията в затворите, които са в нарушение на човешките права на затворниците, не могат да бъдат оправдавани с липса на ресурси”. В съответствие с политиката и практиките, изведени от препоръката, не е приемливо действие, което се отклонява сериозно от закона. Ако бъдат забелязвани такива нарушения на закона, съгласно параграфи 92 и 93 от тази Препоръка, следва да бъдат предприети действия за прекратяването им (чрез извършваните от прокурорите проверки).